

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Puławach IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Magdalena Gałkowska

Protokolant st.sekr.sąd. Katarzyna Jankowska

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2021 r. w Puławach

sprawy z powództwa (...) sp. o.o. z siedzibą w W.

przeciwko P. K.

o zwrot nienależnego świadczenia

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powoda kosztami procesu.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10 kwietnia 2020r. w sprawie I Nc 268/20 (potem I C 131/20) skierowanym do Sądu Rejonowego w Rykach I Wydział Cywilny, powód – (...) sp. z o.o. w W. wnosił o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego P. K. kwoty 5.895,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 września 2018r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu powód - (...) sp. z o.o. w W. podał, iż kwota której dochodzi od pozwanego stanowi zwrot nienależnego świadczenia wypłaconemu pozwanemu tytułem wypłat w okresie styczeń 2018- kwiecień 2018 zasiłków chorobowych, podczas gdy okres zasiłkowy został przez pozwanego wyczerpany z dniem 6 grudnia 2017r., o czym powód dowiedział się w lipcu 2018r

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Rykach I Wydział Cywilny nakazał pozwanemu P. K. aby ten zapłacił na rzecz powoda – (...) sp. z o.o. w W. kwotę 5.895,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 września 2018r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwany złożył pismo nazwane „odpowiedź na pozew”, które zostało potraktowane jako sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym wnosił o oddalenie powództwa w całości, podnosząc w uzasadnieniu sprzeciwu, że według niego, dokonanie przez powoda na jego rzecz wypłat nie stanowi wypłat świadczenia nienależnego w rozumieniu art. 84 ust1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020, poz. 266), a nadto nie był on świadomy, iż nastąpiło wyczerpanie przez niego okresu zasiłkowego, zaś otrzymana przez niego od powoda kwota w postaci miesięcznych wypłat zasiłków chorobowych została zużyta przez niego i jego rodzinę na bieżącą konsumpcję i utrzymanie domu, a zatem zgodnie z art. 409 kc obowiązek zwrotu wygasł. Sprzeciw został wniesiony w terminie.

Postanowieniem z dnia 24 września 2020r. Sąd Rejonowy w Rykach I Wydział Cywilny stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i sprawę przekazał tut. sądowi do rozpoznania.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany P. K. zatrudniony był w spółce (...) sp. z o.o. w W. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas od dnia 1 maja 2017r. do dnia 30 kwietnia 2018r. jako pracownik ochrony (k.13 akt sprawy I C 131/20). Pozwany posiada orzeczenie o niepełnosprawności stopnia umiarkowanego (k.73 akt sprawy I C 131/20).

Pozwany wskutek choroby był niezdolny do pracy nieprzerwanie od dnia 26 czerwca 2017r do dnia 18 grudnia 2017r. (k.23-38 akt sprawy I C 131/20); powód wypłacił mu w tym okresie wynagrodzenie chorobowe, potem zasiłek chorobowy (bezsporne). Następnie od dnia 2 stycznia 2018r. pozwany ponownie przedkładał pracodawcy kolejne zaświadczenia lekarskie (...) stwierdzające jego niezdolność do pracy (k.39-44 akt sprawy I C 131/20), a powód wypłacił jemu wynagrodzenie chorobowe, a następnie – aż do dnia 30 kwietnia 2018r. - zasiłek chorobowy (dane w świadectwie pracy – k.14-14v akt sprawy I C 131/20, dane w decyzji ZUS z 12.07.18 – k.20-20v akt sprawy I C 131/20). W szczególności, w dniu 8 lutego 2018r. powód wypłacił pozwanemu tytułem wynagrodzenia chorobowego za styczeń 2018r. kwotę netto 1.198,16 zł – k.15 akt sprawy I C 131/20, w dniu 9 marca za luty – 1.334,25 zł (k.16 akt sprawy I C 131/20), w dniu 10 kwietnia za marzec – 1.274,99 zł (k.17 akt sprawy I C 131/20) i w dniu 9 maja za kwiecień 1.449,67 zł brutto-k.47 akt sprawy I C 131/20.

W dniu 30 kwietnia 2018r. stosunek pracy łączący strony rozwiązał się (bezsporne).

W piśmie z dnia 12 lipca 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. poinformował powoda, iż zgodnie z opinią Głównego Lekarza Orzecznika ZUS O/L. okres zasiłkowy P. K. należy liczyć od ciągłości zachorowania tj. od 8.06.2017r. do 18.12. 2017 – zatem z dniem 6.12. 2017 został wyczerpany pełny okres zasiłkowy- k. 19 akt sprawy I C 131/20.

Tegoż samego dnia, w związku z opinią Głównego Lekarza Orzecznika ZUS O/L., iż okres zasiłkowy P. K. należy liczyć od ciągłości zachorowania tj. od 8.06.2017r. do 18.12. 2017, wydana została decyzja przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmawiająca pozwanemu prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia tj. od dnia 1.05.2018r. do 6.07.2018r. oraz uchylająca decyzję z dnia 27.06.2018r. w całości (k.20-20v akt sprawy I C 131/20).

W piśmie z dnia 30 sierpnia 2018r. powód, w związku z otrzymaną decyzją ZUS O/L. z dnia 12.07.2018r., wezwał pozwanego do zwrotu w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma, nienależnie wypłaconego jemu zasiłku chorobowego za okres od 2.01.2018r. do 30.04.2018r. w kwocie 5.895,19 zł (47-48 akt sprawy I C 131/20). Pismo to zostało doręczone pozwanemu w dniu 3.09.2018r. (k.49 akt sprawy I C 131/20). Potem w kolejnym piśmie z dnia 17 grudnia 2018r. powód ponownie wezwał pozwanego do zwrotu kwoty 5.895,19 zł (k.50 akt sprawy I C 131/20).

W okresie od stycznia 2018 do kwietnia 2018r. kwoty otrzymywane przez pozwanego od powoda jako zasiłek chorobowy były przez niego przeznaczane na bieżące życie, wykup leków, na utrzymanie jego i niepracującej żony oraz wówczas nieletniej córki, rodzina pozwanego wynajmowała wtedy mieszkanie, za które płaciła 450 zł plus opłaty (zeznania pozwanego słuchanego w trybie art. 299 kpc - 00:22: 51 protokołu nagrania rozprawy z dnia 25.02.21). Pozwany, gdy przebywał na przedłużającym się zwolnieniu lekarskim w okresie od 2 stycznia 2018r. do 30 kwietnia 2018r. i otrzymywał od powoda co miesiąc wypłaty wynagrodzenia chorobowego czy zasiłku chorobowego, miał przekonanie, że kwoty te są jemu wypłacane zasadnie (zeznania pozwanego słuchanego w trybie art. 299 kpc) .

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o dokumenty zebrane w przedmiotowej sprawie i w sprawie I C 131/20, a wskazane wyżej, których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Także sąd obdarzył wiarą w całości zeznania pozwanego słuchanego w trybie art. 299 kpc. (00:22: 51 protokołu nagrania rozprawy z dnia 25.02.21), gdyż w ocenie sądu, są one prawdziwe, a sąd mając możliwość bezpośredniego kontaktu z pozwanym podczas rozprawy jest przekonany, iż są one absolutnie szczere. W szczególności za wiarygodne - mając na uwadze doświadczenie życiowe, należy uznać zeznania pozwanego co do tego, że pieniądze otrzymywane przez niego co

miesiąc w wysokości od ok. 1200 – ok. 1400 zł tytułem zasiłku chorobowego przeznaczane były przez niego na bieżące utrzymanie jego i jego rodziny, na wykup leków i pieniądze te, w każdym z tych miesięcy, zostały wydatkowane w całości na ten cel czyli bieżące utrzymanie. Także oczywiście za wiarygodne należy uznać zeznania pozwanego, że miał on przekonanie, iż kwoty te są jemu wypłacane zasadnie, bo poza sporem jest, że zarówno pozwany jak i powód o tym, że jednak okres zasiłkowy pozwanego zakończył się w dniu 6 grudnia 2017r. dowiedzieli się dopiero w dniu 12 lipca 2018r. tj. gdy lekarz orzecznik ZUS taką opinię wydał.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Roszczenie powoda – (...) sp. z o.o. w W. zasądzenia na jego rzecz od pozwanego P. K. kwoty 5.895,19 zł, jest nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 61 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U.2020.poz.870) prawo do zasiłków określonych w ustawie i ich wysokość ustalają oraz zasiłki te wypłacają płatnicy składek na ubezpieczenie chorobowe, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych. Powód był takim właśnie pracodawcą- płatnikiem składek i na podstawie składanych przez pozwanego zaświadczeń lekarskich (...) ustalił on prawo pozwanego do wynagrodzenia i zasiłku chorobowego także w okresie po 2.01.2018r. Pracodawca, ustalając prawo do zasiłku chorobowego musi oczywiście znać zasady ustalania okresu zasiłkowego, a w razie wątpliwości dotyczących okresu zasiłkowego, pracodawca powinien wystąpić do ZUS – zgodnie z art. 63 ust. 1 i 2 w/w, z którego to przepisu wynika, że ubezpieczony i płatnik składek na ubezpieczenie chorobowe (pracodawca) mogą wystąpić z wnioskiem do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustalenie uprawnień ubezpieczonego do zasiłku chorobowego, a od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w tej kwestii przysługują środki odwoławcze do sądu ubezpieczeń społecznych (ust. 3). Prawidłowy więc tok postępowania pracodawcy, który uważa, że pracownik otrzymuje nienależny zasiłek chorobowy np. po wyczerpaniu okresu zasiłkowego, powinien polegać na wystąpieniu do ZUS z wnioskiem na podstawie art. 63 ust. 2 ustawy zasiłkowej. W razie uznania, że pracodawca ma rację, ZUS powinien wydać odpowiednią decyzję wstrzymać wypłatę zasiłku. Tymczasem powód wypłacając pozwanemu wynagrodzenie, a potem zasiłek chorobowy ci miesiąc nie miał żadnych wątpliwości, iż okres zasiłkowy pozwanego po 2 stycznia 2018r. trwa nadal, a wobec tego pracodawca jest zobligowany do dokonywania co miesięcznych wypłat na rzecz pozwanego zasiłku chorobowego. Pozwany zaś skoro był chory i otrzymywał od lekarzy kolejne zaświadczenia (...), które składał do pracodawcy, to nie miał podstaw aby mieć wątpliwości, czy zasiłek chorobowy jest mu wypłacany przez pracodawcę zasadnie. O tym, że jednak okres zasiłkowy pozwanego zakończył się w dniu 6 grudnia 2017r., a tym samym pozwany nie miał prawa do wynagrodzenia i zasiłku chorobowego po 2 stycznia 2018r, zarówno powodowa spółka, jak i pozwany dowiedzieli się po 12 lipca 2018r. tj. po wydaniu przez ZUS decyzji odmawiającej pozwanemu wypłaty zasiłku chorobowego po dniu rozwiązania stosunku pracy.

W takiej sytuacji, należy przyznać rację powodowej spółce, iż nie była ona zobowiązana do wypłacania pozwanemu przedmiotowego świadczenia tj. wypłacania pozwanemu łącznie kwoty 5.895,19 zł, a powstało natomiast prawo spółki do żądania od pozwanego zwrotu uzyskanej przez niego korzyści majątkowej tj. powstało roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia przewidziane w art. 410 §2 kc (w zw. z art. 300 kp), który to przepis stanowi, że świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Jednakże w ustalonych okolicznościach sprawy uznać należy, że doszło do wygaśnięcia obowiązku zwrotu przez pozwanego wypłaconej jemu przez jego pracodawcę dochodzonej w obecnym procesie kwoty. Art. 409 kc (w zw.z art. 300 kp) stanowi, iż obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu. Pozwany twierdzi, że otrzymywana przez niego co miesiąc, począwszy od lutego 2018r., kwota ok. 1200 zł netto przeznaczana była przez niego w całości na bieżące utrzymanie jego i jego rodziny,

na wykup leków i pieniądze te w każdym z tych miesięcy nie wystarczały nawet na pokrycie tych bieżących potrzeb życiowych, a trzyosobowa rodzina pozwanego musiała także w tym czasie korzystać z pomocy opieki społecznej.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika też, że pozwany, zużywając na bieżąco, w dobrej przecież wierze, wypłacaną jemu przez pracodawcę co miesiąc korzyść, powinien był jednak liczyć się z obowiązkiem jej ewentualnego zwrotu. Logicznym bowiem jest, że skoro pracownik otrzymuje od pracodawcy co miesiąc należność, której zresztą się spodziewa że ją otrzyma, która to należność stanowi jedyne źródło utrzymania jego oraz rodziny, to właśnie przeznacza tę niedużą przecież kwotę na podstawowe potrzeby swoje i rodziny. Zatem stwierdzić należy, że pieniądze pochodzące z wypłaconego pozwanemu przez pracodawcę wynagrodzenia i zasiłku chorobowego za okres od 2 stycznia 2018r. do 30 kwietnia 2018r. zostały wydatkowane przez niego w całości na ten cel, zostały więc w całości zużyte i nie doprowadziły do bezpodstawnego wzbogacenia jego i przysporzenia majątkowego.

Zatem, skoro pozwany nie musiał liczyć się z obowiązkiem zwrotu kwoty wypłacanej jemu przez pracodawcę co miesiąc, a kwoty te zużył w dobrej wierze na podstawowe potrzeby życiowe swoje i swojej rodziny, w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, to zgodnie z art. 409 kc w zw. z art 300 kpc, obowiązek pozwanego zwrotu wartości korzyści wygasł.

Wobec tego sąd orzekł jak w sentencji.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 102 kpc.